

ЗНАК ЯКОСТІ РАДИ ЄВРОПИ ДЛЯ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ

Роль, цінність і вплив молодіжних центрів

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ЗНАК ЯКОСТІ РАДИ ЄВРОПИ ДЛЯ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ

Роль, цінність і вплив
молодіжних центрів

THE COUNCIL OF EUROPE QUALITY LABEL FOR YOUTH CENTRES.
Role, value and impact of youth centres (English version)

Погляди, висловлені в цій публікації, є відповідальністю автора(-ів)/авторки(-ок) і можуть не співпадати з офіційною політикою Ради Європи.

Усі запити щодо відтворення чи перекладу всього або частини цього документа належить адресувати Директорату з питань зв'язку (F-67075 Strasbourg Cedex або на адресу publishing@coe.int). Усю іншу кореспонденцію щодо цього документа потрібно надсилати до Департаменту Ради Європи з питань молоді.

Переклад та публікацію українською мовою здійснено в межах діяльності Проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 рр. Переклад є виключною відповідальністю перекладачів/перекладачок.

Подяка:

Цей текст адаптовано Європейським керівним комітетом у справах молоді (CDEJ) за пропозицією Молодіжних центрів зі Знаком якості, які взяли участь у 9-й Європейській платформі молодіжних центрів 5 – 6 червня 2018 року.

Редакторка:

Рейчел Епллбі (Rachel Appleby)

Обкладинка та макет:

Rose de Claire, Люксембург

Фото:

Фото, використані як ілюстрації в цій публікації, зроблено під час візитів до молодіжних центрів зі Знаком якості.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА **05**

ВСТУП **06**

Історія молодіжних центрів
Європейські молодіжні центри Ради Європи
Програма «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів»
Чому молодіжні центри?

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ **09**

Ресурси для заходів у молодіжних центрах, організованих
для молодих людей і з ними
Простір для молодіжних організацій
Простір для автономії

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: ОСВІТНІ УСТАНОВИ **13**

Освітні пропозиції для молодіжних груп
Освітні пропозиції для шкільних груп
Освітні пропозиції для осіб
Інновації в неформальній освіті

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: МУЛЬТИПЛІКАТОРИ В МОЛОДІЖНІЙ РОБОТІ **17**

Обмін досвідом між практиками та поглиблення знань
Навчальні пропозиції
Документація та публікації

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА **21**

Забезпечення участі молодих людей
Неофіційна платформа для мережевого співробітництва
Платформа для обміну досвідом у сфері практики молодіжної роботи
та молодіжної політики
Участь у регіональних і національних мережах
Участь у європейських мережах

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: ПІДТРИМКА ЦІННОСТЕЙ, ПІДХОДІВ І СТАНДАРТИВ РАДИ ЄВРОПИ **25**

Обмін цінностями Ради Європи та їх поширення
Обмін спільними підходами для покращення якості
на основі встановлених стандартів

ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ **28**

Молодіжний центр зі Знаком якості
Неформальна освіта
Молодіжна робота

ПЕРЕДМОВА

Понад 10 років тому розпочався процес упровадження Знака якості Ради Європи для молодіжних центрів. Сьогодні навколо цієї ініціативи вже згуртувалися близько 20 центрів. Від самого початку постійною вимогою центрів-учасників було спільне розуміння цілей, які вони відстоюють, результатів, яких вони мають досягнути, і потенційного впливу, який вони можуть справляти на суспільство. У цьому тексті містяться відповіді на ці запитання. Він доповнює брошуру, у якій наведено критерії Знака якості, і частково є програмною базою для цих молодіжних центрів.

У цьому документі описано функції цих молодіжних центрів та їхній потенційний внесок у молодіжну роботу. Такий документ, де описано загальні цілі, ознаки й підходи, допомагає персоналу центрів краще зрозуміти свою місію, зосередитись на своїй роботі та сприяти її перевірці. Крім того, спільне розуміння результатів, яких потрібно досягти, є частиною процесу підвищення якості, оскільки результати можна порівняти з погодженими цілями.

Спільне бачення дає змогу створити ідентичність молодіжних центрів, що є частиною мережі. Наявність опису внеску молодіжних центрів у молодіжний сектор спрощує участь в обговоренні Рекомендації Ради Європи про молодіжну роботу¹. Така програмна база, прийнята всіма центрами, що беруть участь в ініціативі «Знак якості», і затверджена Радою Європи, сприяє визнанню та підтвердженню зусиль молодіжних центрів.

Кожен молодіжний центр зі Знаком якості має власний контекст, можливості й обмеження, які визначають його пріоритети й те, як він адаптується до критеріїв Знака якості Ради Європи. Водночас спільною ознакою центрів зі Знаком якості є готовність досягати таких результатів:

- бути безпечним простором для молодих людей;
- бути освітніми установами;
- мультиплікувати (помножувати) молодіжну роботу;
- бути координаційними центрами мережевого співробітництва;
- підтримувати цінності, підходи та стандарти Ради Європи.

Не кожен центр досягає тих самих результатів на тому самому рівні в кожній сфері, однак усі вони досягнули певного мінімуму в кожній сфері, у якій отримали Знак якості; усі вони намагаються далі розвиватися в кожній сфері й усі прихильні до інновацій.

Цей текст призначений для використання (частково чи повністю) молодіжними центрами зі Знаком якості, а також тими, які хочуть отримати Знак якості, під час комунікації з посадовими особами на місцевому, регіональному та національному рівнях. Оскільки всі ці люди не завжди є спеціалістами/спеціалістками у сфері молодіжної роботи чи знають стратегії Ради Європи, текст спеціально написаний так, щоб він легко читався.

¹ "Рекомендація CM/Rec(2017) Комітету міністрів державам-членам про молодіжну роботу"

ВСТУП

Історія молодіжних центрів

■ Для кожної діяльності потрібна власна інфраструктура: для мистецтва – музеї, театри чи концертні зали; для освіти – школи; для релігії – церкви, мечеті, синагоги, храми тощо. Те саме стосується молодіжної роботи.

Перший постійний молодіжний хостел відкрився в 1912 році в Німеччині з метою дозволити бідним молодим містянам дихати свіжим повітрям і насолоджуватися заходами під відкритим небом. Приблизно в той самий час молодіжні рухи почали створювати власні молодіжні центри, щоб мати можливість незалежно організувати свої заходи. Ці місця дають молодим людям змогу зустрічатись та обмінюватись ідеями й інформацією, однак їх також використовують для навчальних курсів для молодих лідерів. Журналіст видання Times назвав одну зі своїх статей «Будівлі – це місця, де ми зберігаємо свої спогади», висловивши в ній ідею про те, що центри також мають важливу емоційну та символічну цінність для організацій і їхніх членів.

У 1960-х і 1970-х роках у Європі з'явилися молодіжні центри з можливістю проживання, які часто ініціювали органи влади. Вони стали результатом більшого акценту політики на молодіжних питаннях у той період. Ці центри мали різний досвід і пріоритети, які здебільшого залежали від первинної мотивації органів влади до їх створення. Деякі з них були лише закладами з можливістю проживання без власної програми, які однак пропонували підтримку в організації молодіжних заходів, навчальних курсів чи семінарів. Інші мали освітні

пропозиції, які часто зосереджувались на певній темі, як-от громадянська освіта, екологія, мистецтво, спорт. Спільною ідеєю цих центрів було надання простору молодіжним групам, які не мали власної інфраструктури.

Європейські молодіжні центри Ради Європи

■ Два європейські молодіжні центри Ради Європи є результатом схожого процесу. Їхня мета – «бути освітніми установами Ради Європи та базою знань з молодіжних питань, зокрема молодіжної політики й молодіжної роботи, а також нових молодіжних явищ. Як інструмент участі європейської молоді в розбудові Європи, центри мають сприяти реалізації програми молодіжних заходів Ради Європи» (зі статуту європейських молодіжних центрів).

Тож європейські молодіжні центри в Страсбургу й Будапешті в одному місці поєднують різні практики, які можна було б організувати окремо: вони пропонують місце для проживання молодіжних груп («простір для молодих людей»), мають освітні програми та розробляють освітню практику («освітні установи»), діляться своїми ноу-хау («помножують молодіжну роботу»); вони також є платформами, де люди зустрічаються з різних горизонтів молодіжної роботи («координаційні центри для мережевого співробітництва»). Ці чотири аспекти під одним дахом сприяли тому, що ці центри розвинулися як основа молодіжної роботи й молодіжної політики в Раді Європи.

Програма «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів»

Кілька молодіжних центрів Європи хотіли мати зв'язок із Радою Європи та її молодіжним сектором, тож у 2008 році як інструмент для встановлення стандартів було створено «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів». Центри зі Знаком якості мають повноваження від органів державної влади, готові брати участь у міжнародному співробітництві, а також поширюють і підтримують цінності Ради Європи. Критерії та процедури отримання Знака якості детально описано в брошурі. Наразі близько 20 центрів беруть активну участь у мережі, створеній у межах системи Знака якості. Знак якості також передбачає щорічне засідання платформи та щорічний навчальний курс, обидва вони мають на меті обмін знаннями та співробітництвом між персоналом цих молодіжних центрів з можливістю проживання.

Чому молодіжні центри?

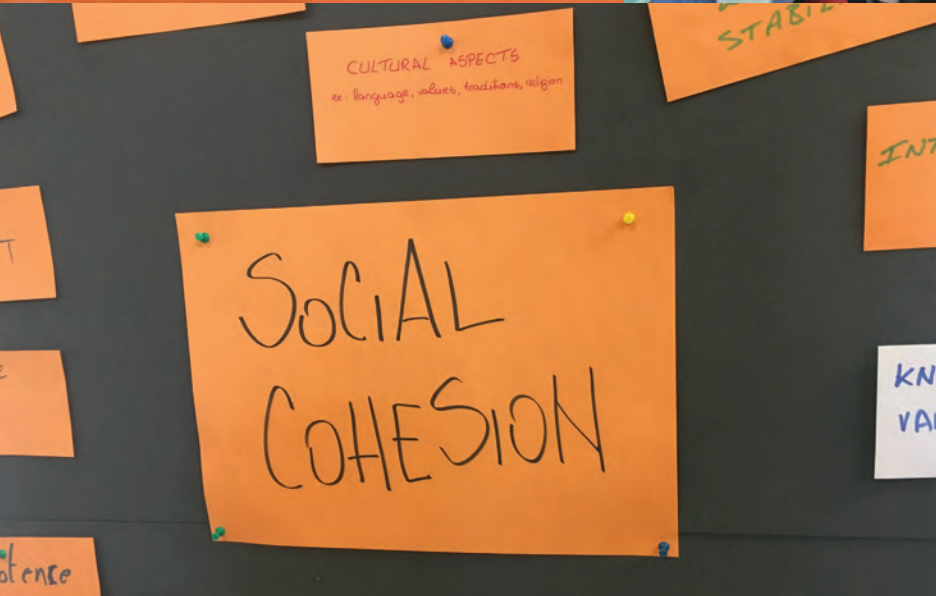
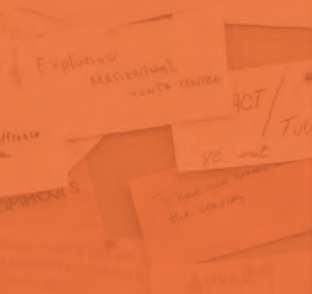
Сьогодні державні послуги загалом і молодіжні центри зокрема перебувають під значним фінансовим тиском. Первинний ентузіазм молодіжних центрів, схоже, дещо згас, а органи державної влади все частіше просять керівництво обґрунтувати додаткову цінність молодіжних центрів для суспільства. На жаль, молодіжні центри працюють у дуже специфічній галузі, через що це завдання особливо складне. Їх користувачі/користувачки, молодіжні організації й інші групи молоді, безперечно, діють у союзі з центрами, утім вони не є гомогенною групою й не завжди можуть належно їх любівати. Визнання цінності сильного громадянського суспільства й зокрема живого молодіжного громадянського суспільства також залежить від країни. Інша слабкість молодіжних центрів полягає в тому, що їхня освітня робота здебільшого зосереджується

у сфері неформальної освіти, яку досі належно не визнавали.

Раді Європи відомо про вплив економічної кризи на молодіжну роботу в деяких державах-членах. У відповідь вона нещодавно ухвалила рекомендацію, що заохочує держави-члени розробити й посилити політику та практику молодіжної роботи¹. Вона спонукає держави-члени «забезпечувати сприятливе середовище й умови для перевіреної та інноваційної практики молодіжної роботи». Частиною такого сприятливого середовища є молодіжні центри, тож у тексті урядам держав-членів рекомендовано «поновити підтримку молодіжної роботи через поширення Знака якості Ради Європи для молодіжних центрів як прикладу доброї практики».

Мета цього тексту – описати, що являють собою центри, нагороджені Знаком якості Ради Європи для молодіжних центрів, зробити свій внесок у молодіжну роботу, а також проілюструвати молодіжному сектору його додану цінність. Цей текст було розроблено спільно з молодіжними центрами зі Знаком якості, однак важливо наголосити, що група центрів зі Знаком якості не є закритим колом: молодіжні центри, які хочуть подати заявку на Знак якості, завжди вітаються.

¹ «Рекомендація CM/Rec(2017) Комітету міністрів державам-членам про молодіжну роботу»

**МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ
ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ:
БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ
МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ**

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ

Молодіжні центри зі Знаком якості – доказ того, що суспільство визнає потребу молодих людей у власному просторі й автономії. Цей фізичний простір є конкретною ознакою впевненості в молодих людях і молодіжних організаціях. Тому центри зі Знаком якості допомагають молодим людям відчувати власну приналежність до суспільства.

Ресурси для заходів у молодіжних центрах, організованих для молодих людей і з ними

■ Заходи на базі молодіжних центрів, організовані асоціаціями й рухами, цінні для учасників та учасниць з різних причин. Для багатьох молодих людей бути поза домом і батьківським контролем упродовж понад одного дня – новий досвід і пригода. Іноді це їхній перший досвід автономії, який вони не забудуть протягом усього життя. Позитивний досвід учасників та учасниць установлює емоційний зв'язок з місцем і його цінностями.

Іншим вагомим внеском заходів на базі центру є загальний розвиток молодих людей під час налагодження та підтримання стосунків. Основним чинником є час, оскільки кількість годин, витрачених на особисті контакти під час заходів на базі центру, дуже важлива. Більше часу можна витратити на командну роботу чи цілеспрямовану діяльність. Корисним може бути й неофіційний час. Це дозволяє учасникам та учасницям досягти рівня й глибини стосунків, яких неможливо досягти під час денних заходів. Участь у цій діяльності – також можливість зрозуміти, як це

жити разом у групі однолітків, а також те, що ключем до успішних проєктів є співпраця. Для тих, хто будь-якою мірою залучений до планування діяльності, це дуже ефективний спосіб розробки заходів, участі в процесі ухвалення рішень і прийняття відповідальності.

Організаторам/організаторкам резидентських заходів потрібні належні ресурси та робочі умови. Це означає не лише можливості надати харчування та проживання, але й наявність простору для різних форматів групової діяльності й інтерактивних заходів. Крім того, ставлення керівництва й персоналу до молодіжних заходів має бути позитивним, сприятливим та уважним. Такі ресурси пропонують молодіжні центри зі Знаком якості.

Простір для молодіжних організацій

■ Молодіжні організації відіграють важливу роль для участі молодих людей у суспільстві. Вони роблять вагомий внесок в активне громадянство, надаючи можливості для нових знань, навичок, ставлення й критичного мислення задля залучення громадськості та соціальної діяльності. Як суб'єкти громадянського суспільства вони дозволяють почути голос молодих людей і взяти участь у публічних обговореннях.

Молодіжні організації потребують простору для своєї самоорганізованої діяльності. Це можуть бути резидентські заходи для їхніх членів, навчальні курси для лідерів і лідерок, семінари. У великих країнах національні організації потребують закладів із проживанням для своїх координаційних засідань.

Дуже часто у великих організацій є власні приміщення, але більшість НУО не мають таких можливостей. Саме тому нам потрібні центри, які пропонують доступний фізичний простір, де поважатимуть свободу й автономію неурядових організацій. Органи державної влади визнали цю потребу, і для багатьох молодіжних центрів зі Знаком якості однією з первинних причин створення стало надання організаціям доступного простору.

Простір для автономії

— Молодим людям потрібен простір, де вони можуть бути молодими, почуватися в безпеці й вільно випробовувати нову діяльність, обмінюватись ідеями, здобувати досвід і взаємодіяти наживо. Спільна відповідальність і рішучість є і цілями, і ознаками молодіжної роботи. Наскільки це можливо, центр підтримує ідеї й ініціативи молоді, а рішення ухвалюють спільно з нею. Залучення дітей і молодих людей до процесів ухвалення рішень сприяє демократичній свідомості та зобов'язанням.

Досвід автономії – важлива ознака молодіжної роботи. З огляду на це важливо, щоб група могла претендувати на простір і виділяти його. Це означає, що протягом заходу група може вважати орендований простір власним і креативно його використовувати, а відтак створювати можливості для незалежного здобуття досвіду й експериментування. Це важливий аспект у молодіжній роботі й основний елемент успіху діяльності. Той факт, що інфраструктуру довіряють молодіжним групам, хоч і на обмежений час, сприяє розширенню можливостей молоді.

Така толерантність і гнучкість неможливі в закладах, які не призначені для такого використання й де персонал не розуміє спеціальні потреби молодіжних груп.

Тому молодіжні центри зі Знаком якості відіграють у молодіжній роботі особливу роль.

” Молодіжні центри зі Знаком якості завдяки їхній структурі підтримують персонал і його підхід, пропонують належний простір для визначених потреб молодих людей.

” Молодіжні центри зі Знаком якості стають значущими, створюють спогади й налагоджують зв'язки між людьми.

” Молодіжні центри зі Знаком якості з гнучкими ресурсами та персоналом – підтримка для молодіжних організацій.

Пов'язані критерії:

- Критерій 1: Своєю першочерговою місією центр вважає служіння молодіжному сектору та молодим людям.
- Критерій 5: Центр має приміщення для проживання на території одного кампусу, що розташований поряд із робочими приміщеннями.
- Критерій 6: Центр пропонує толерантне та безпечне робоче середовище, що поважає розмаїття та людську гідність.
- Критерій 7: Центр пропонує належні робочі умови для діяльності молодіжного сектора.
- Критерій 15: Центр орієнтований на клієнтів і надання послуг.

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: ОСВІТНІ УСТАНОВИ

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: ОСВІТНІ УСТАНОВИ

Молодіжні центри зі Знаком якості пропонують навчальні програми. Залежно від контексту вони призначені для молодіжних груп, організацій, шкільних груп чи окремих осіб.

Освітні пропозиції для молодіжних груп

■ Навіть якщо молодіжні групи зазвичай організують власні заходи, з власними лідерами/лідерками та з дотриманням власних принципів, вони також іноді враховують освітні пропозиції від зовнішніх закладів. Насправді для більшості з них необхідний цей додатковий внесок, щоб доповнювати та збагачувати власні програми. Їм потрібні спеціальні заходи чи курси, які організують спеціалісти/спеціалістки в галузі освіти. Попит охоплює дуже різні сфери, як-от мистецтво, креативність, середовище, спорт чи громадянська освіта.

Також існує потреба в освітніх заходах під відкритим небом, заходах з побудови команди, діяльності, пов'язаної із соціальними та/або лідерськими навичками й цінностями. Молодіжні центри зі Знаком якості, що зосереджуються на неформальній освіті, мають пропозиції, які рідко можна знайти деінде, особливо в цих сферах.

Освітні пропозиції для шкільних груп

■ Школи доповнюють свої навчальні програми неформальними заходами, серед яких можуть бути театральні проекти, музичні програми, спортивні

змагання тощо. Учителі та вчительки знають, що освітні пропозиції за межами звичних шкільних уроків не лише дозволяють змінити рутинний процес навчання, але й справляють когнітивний та емоційний вплив.

Деякі позашкільні заходи неможливо організувати в умовах звичайної школи чи навіть усередині шкільної будівлі. Це особливо стосується заходів у сфері міжособистісних стосунків і цінностей, де ієрархічне становище тих, хто навчає (учительство), не дозволяє відповідній особі застосувати той самий підхід, який використовує зовнішній тренер/тренерка, що працює з групою протягом обмеженого часу. Крім того, захід поза межами будівлі школи – можливість для вчительства побачити свій клас у різних умовах і показати інші риси учнів і учениць. Молодіжні центри зі Знаком якості, що мають власні освітні заходи, можуть пропонувати відповідь на потреби шкіл.

Освітні пропозиції для осіб

■ Не кожен освітню тему можна висвітлити на рівні шкільної системи. Для цього може бути багато причин: для прикладу, обмежений час; шкільну навчальну програму складно адаптувати до спеціальних потреб; учительство не спеціалізується в усіх сферах. Органи державної влади часто покладаються на заклади неформальної освіти, а іноді й на молодіжні центри, коли йдеться про освітні програми у сферах профілактики (наприклад, охорона

здоров'я, ризикована поведінка), підвищення обізнаності (як-от охорона природи, екологічні проблеми) чи прав людини. Неформальна освіта стає все важливішою з огляду на те, що інші структури, як-от школи чи родини, іноді переобтяжені соціальними змінами та не здатні впоратися з усіма ситуаціями, з якими стикаються молоді люди. Наслідком цього є підвищений попит на молодіжну роботу задля залучення певних цільових груп. Для прикладу, деякі молодіжні центри зі Знаком якості працюють з молодими людьми, які покинули школу, не закінчивши її, і дають їм можливість визначити їхні можливості в дорослому житті чи розвинути навички. Інші зосереджуються на молодих людях із соціально неблагополучних районів, меншин чи молодих біженців/біженках, пропонуючи їм простір для здобуття досвіду та знань.

Інновації в неформальній освіті

■ Хоча молодіжні організації, різні установи та громадянське суспільство загалом уже десятиліттями практикують неформальну освіту, її лише нещодавно визнали важливим аспектом навчання. Наприклад, загальнозживане сьогодні тлумачення ЮНЕСКО датоване лише 1998 роком. А найперша Рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи про неформальну освіту надана у 2000 році². Ця сфера досі активно розвивається.

Також необхідно вдосконалювати освітню практику й інструменти, експериментуючи з новими підходами, методами та заходами: молодіжні центри зі Знаком якості – це лабораторії для розвитку неформальної освіти.

Підвищений інтерес до неформальної освіти супроводжує попит на посилення спільного розуміння її основних понять. Завдяки штатному педагогічному персоналу

та його практичному досвіду у сфері неформальної освіти, а також знанням про її обмеження та потенціал молодіжні центри є важливими інструментами для поглиблення знань про неформальну освіту.

” Молодіжні центри зі Знаком якості мають спеціальну освітню пропозицію, що доповнює формальну освіту.

” Своїми пропозиціями програм молодіжні центри зі Знаком якості задовольняють потреби різних зацікавлених сторін, не всі з яких належать до молодіжного центру.

” Молодіжні центри зі Знаком якості – це лабораторії для інновацій у сфері неформальної освіти.

Пов'язані критерії:

Критерій 4: Центр має штатний педагогічний персонал, що працює на підтримку його діяльності.

Критерій 9: Центр сприяє підвищенню якості молодіжної роботи.

² “Рекомендація Парламентської Асамблеї 1437 (2000) про неформальну освіту”

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: МУЛЬТИПЛІКАТОРИ В МОЛОДІЖНІЙ РОБОТІ

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: МУЛЬТИПЛІКАТОРИ В МОЛОДІЖНІЙ РОБОТІ

Молодіжні центри мають подвійну функцію: надання послуг і натхнення. Своїми ресурсами та через свої програми вони сприяють особистому й соціальному розвитку молоді. Своїм прикладом і програмами встановлення стандартів вони мотивують організації й окремих осіб, які займаються молодіжною роботою.

Обмін досвідом між практиками та поглиблення знань

Наші суспільства зазнають швидких змін, які особливо впливають на молодих людей. Деякі з них користуються новими можливостями, інші переживають нові проблеми, але всі вони реагують на зміни. Молодіжну роботу також потрібно постійно й оперативно адаптувати до нових тенденцій, мінливого стилю життя молоді й нових можливостей чи викликів, з якими вони стикаються. Потрібно визначити нові сфери роботи й нові підходи та розробити нові інструменти для реагування на майбутні потреби.

Ефективний спосіб виявити нові молодіжні явища та потреби – постійно спілкуватися з молодими людьми й молодіжними працівниками та працівницями. Таке спілкування необхідно організувати, документувати й поширювати, щоб перетворити його на знання. Молодіжні центри зі Знаком якості прагнуть зробити вагомий внесок у розвиток знань про тенденції в молодіжній сфері та молодіжній роботі.

Навчальні пропозиції

Персонал – важливий компонент якості молодіжної роботи. Якість

безпосередньо залежить від кваліфікації персоналу, який ефективно ставиться до молодих людей, розуміє їхні потреби, розробляє та проводить цікаві заходи для молоді, допомагає молодим людям усунути проблеми між ними й іншими. Кваліфікація полягає в навичках, знаннях і цінностях молодіжних працівників та працівниць. Важливість їхньої належної підготовки набуває обертів, однак потрібно розробити відповідні пропозиції.

Молодіжні центри зі Знаком якості обмінюються досвідом і знаннями через навчальні курси чи семінари у своїх сферах діяльності, а також у галузях освіти з прав людини, міжкультурного навчання чи освіти для демократичного громадянства. Крім надання матеріалів, ці навчальні курси допомагають налагодити зв'язки між людьми й організаціями, а відтак покращують стабільність мереж і співпрацю.

Документація та публікації

Ефективний спосіб забезпечити обмін підходами та практикою суб'єктів, що працюють у молодіжному секторі, – готувати документацію про знання, отримані через практику. Публікації й освітні матеріали необхідні для об'єднання понять і знань. Вони також важливі з погляду визнання, оскільки є письмовим доказом того, що для молодіжної роботи застосовують адаптовані підходи й вона має специфічні ознаки.

Молодіжні центри зі Знаком якості можуть зробити свій внесок, створюючи

власні навчальні матеріали або посібники
чи принаймні поширюючи наявні
публікації.

” Молодіжні центри
зі Знаком якості
об'єднують знання
різних зацікавлених
сторін, що займаються
молодіжною роботою.

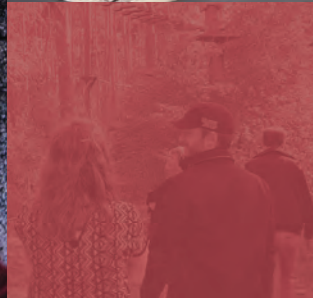
” Молодіжні центри
зі Знаком якості
створюють стабільні
мережі.

” Завдяки винятковому
поєднанню простору,
програм, знань
і мережевого
співробітництва,
молодіжні центри
зі Знаком якості
стають унікальними
орієнтирами для
молодіжної роботи.

Пов'язані критерії:

Критерій 4 : Центр має штатний
педагогічний персонал,
що працює на підтримку
його діяльності.

Критерій 9 : Центр сприяє
підвищенню якості
молодіжної роботи.

**МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ
ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ:
КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ
ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: КООРДИНАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ МЕРЕЖЕВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Кожен із раніше описаних аспектів можна розглядати окремо: житлові приміщення для молодіжної роботи, освітні програми, примноження практики молодіжної роботи. Ті самі суб'єкти необов'язково мають пропонувати їх усі в одному місці. Водночас поєднання їх в одному місці – це додаткова цінність, що створює ідеальні умови для мережевого співробітництва.

Забезпечення участі молодих людей

Під час розробки своїх програм молодіжні центри зі Знаком якості враховують ситуацію та проблеми молоді. Вони спираються на досвід молодих людей, молодіжних організацій і структур, які мають відповідні компетенції для збагачення пропонованих програм; розробляють інструменти для отримання відгуків і забезпечення орієнтації на молодих людей під час планування, розробки та проведення заходів, якими живуть ці центри.

Неофіційна платформа для мережевого співробітництва

Молодіжний сектор дотепер невеликий і розрізнений. Йому властиве значне розмаїття концепцій, суб'єктів, форматів і сфер діяльності. До того ж, йому доводиться мати справу з тим, що залучені люди часто змінюються. Саме тому ще більш потрібно мати такі місця, де зможуть зібратися люди зі схожими думками й поглядами, обмінятися ідеями та налагодити зв'язки. Молодіжні центри зі Знаком якості пропонують

такі платформи та сприяють розвитку ідентичності молодіжного сектора. Їхня роль для людей, залучених до неформальної освіти, нагадує роль бібліотек для письменницького кола чи будинків культури для тих, хто мешкає в громаді.

Платформа для обміну досвідом у сфері практики молодіжної роботи та молодіжної політики

Кожен молодіжний центр зі Знаком якості має повноваження від органів державної влади та сприяє досягненню цілей національної молодіжної політики. Ці повноваження ґрунтуються на центральній ролі молодіжних центрів зі Знаком якості в реагуванні на низку потреб молодих людей і створенні для них можливостей реалізувати власний потенціал.

Завдяки тому, що молодіжні центри зі Знаком якості поєднують різні важливі атрибути, як-от: «бути простором для молодих людей», «бути освітніми установами» та «помножувати молодіжну роботу», вони стали додатковими координаційними осередками молодіжної роботи. Центри сприяють міжвідомчому співробітництву між органами державної влади, органами на місцевому чи національному рівнях та іншими секторами, як-от соціальне забезпечення, охорона здоров'я, спорт, культура, формальна освіта, служби працевлаштування та ювенальна юстиція. Також вони є платформою для плідного обміну досвідом у сфері практики молодіжної роботи та молодіжної політики.

Участь у регіональних і національних мережах

Більшість молодіжних центрів зі Знаком якості виходить за межі своїх будівель і організовує заходи та програми по всьому регіону. Крім того, завдяки своїй інфраструктурі та персоналу вони є важливими гравцями молодіжного сектора та постійно присутні в дуже мінливій галузі. Тому вони привілейовані партнери для проєктів співробітництва на регіональному й національному рівнях. Така участь у більших мережах, з одного боку, збагачує практику молодіжної роботи на місцевому рівні, а з іншого, гарантує, що центри мають вплив навіть за межами їхніх будівель.

Участь у європейських мережах

Молодіжні центри зі Знаком якості є частиною мережі центрів, що поділяють спільні ідеї. Вони беруть участь у щорічних зібраннях платформи, які пропонують можливість обміну досвідом і практикою серед центрів, а також постійно розвивають якість своїх пропозицій. Мережа також дає змогу розробляти двосторонні та багатосторонні проєкти з подібними центрами, завдяки чому молоді люди й молодіжні працівники та працівниці можуть узяти участь у міжнародному співробітництві.

Педагогічний персонал центрів бере участь у навчальних курсах у сфері освіти з прав людини, міжкультурного навчання, освіти для демократичного громадянства та глобальної освіти. Молодіжні центри зі Знаком якості мають привілейований доступ до об'єднаних знань про молодь і неформальну освіту, розроблених спеціалістами та спеціалістками в різних галузях з багатьох країн, зокрема завдяки вражаючій бібліотеці публікацій Ради Європи.

” Молодіжні центри зі Знаком якості є «гарячими точками» для людей, які займаються молодіжною роботою.

” Молодіжні центри зі Знаком якості – опора молодіжного сектора.

Пов'язані критерії:

-
- Критерій 2: Центр підтримує міжнародне співробітництво.
 - Критерій 3: Центр має чіткі повноваження від органів державної влади.
 - Критерій 8: Центр забезпечує мінімальну інфраструктуру, прийнятну для міжнародних заходів для різних груп учасників та учасниць.
 - Критерій 10: Центр забезпечує участь молодих людей, молодіжних організацій і об'єднань у розробці своїх концепцій і програм.
 - Критерій 11: Центр сприяє спрямуванню молодіжної політики.
-

**МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ
ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ:
ПІДТРИМКА ЦІННОСТЕЙ,
ПІДХОДІВ І СТАНДАРТІВ
РАДИ ЄВРОПИ**

МОЛОДІЖНІ ЦЕНТРИ ЗІ ЗНАКОМ ЯКОСТІ: ПІДТРИМКА ЦІННОСТЕЙ, ПІДХОДІВ І СТАНДАРТІВ РАДИ ЄВРОПИ

Кожен молодіжний центр зі Знаком якості має власний контекст і пріоритети, однак усі вони поділяють спільні цінності, підходи та стандарти. Вони пов'язані з Радою Європи – установою, що працює з питаннями молоді понад 50 років.

Обмін цінностями Ради Європи та їх поширення

Молодіжні центри зі Знаком якості поважають цінності Ради Європи, описані в Європейській конвенції з прав людини – договорі, що призначений захищати права людини, демократію та верховенство права в Європі. Молодіжні центри зі Знаком якості регулярно отримують інформацію про оновлення пріоритетів Ради Європи й підтримують їх у сфері своєї компетенції.

Обмін спільними підходами для покращення якості на основі встановлених стандартів

Молодіжні центри зі Знаком якості використовують процес Ради Європи для Знака якості для молодіжних центрів як систему, у межах якої можна у власному темпі розвивати якість своїх пропозицій для молодих людей і молодіжного сектора. На основі встановлених стандартів молодіжні центри зі Знаком якості підвищують свою якість завдяки встановленим стандартам Ради Європи щодо підходів до освіти й політики в молодіжному секторі. Рада Європи надає таким

центрам експертні висновки про отримання та збереження концептуального й практичного розвитку молодіжної роботи та конкретні поради щодо розвитку інфраструктури, якості управління, адміністрування й освіти.

” Участь у програмі «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів» забезпечує підвищення якості пропозицій центрів.

Пов'язані критерії:

Критерій 12: Центр підтримує цінності Ради Європи.

Критерій 13: Центр підтримує програми Ради Європи.

Критерій 14: Центр має прозорі фінансові процедури й механізми контролю.

Термінологія та визначення

Молодіжний центр зі Знаком якості

■ Під молодіжним центром зі Знаком якості ми розуміємо центри, які вже здобули Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів.

Неформальна освіта

■ Ми використовуємо визначення, адаптоване з видання «КОМПАС. Посібник з освіти в галузі прав людини за участі молоді» (2015):

Неформальна освіта – заплановані структуровані програми та процеси індивідуальної та соціальної освіти для молодих людей, створені для покращення низки навичок і компетентностей поза межами офіційної навчальної програми. Неформальна освіта відбувається в таких місцях, як молодіжні організації, молодіжні центри, спортивні клуби, театральні гуртки й громадські групи, у яких зустрічаються молоді люди. Досягнення неформальної освіти зазвичай складно сертифікувати, навіть якщо їх соціальне визнання збільшується.

Неформальна освіта також має:

- бути добровільною;
- бути доступною всім (в ідеалі);
- бути організованим процесом з освітніми цілями;
- передбачати активну участь;
- орієнтуватися на здобувачів знань;
- передбачати засвоєння життєвих навичок і підготовку до активного громадянства;
- ґрунтуватися на застосуванні індивідуального та групового навчання на основі колективного підходу;

- бути цілісною й орієнтованою на процес;
- ґрунтуватися на досвіді та заходах;
- бути організованою з урахуванням потреб учасників та учасниць.

Молодіжна робота

■ Ми використовуємо термін «молодіжна робота» в широкому розумінні, як визначено в Рекомендації CM/Rec(2017)4 Комітету міністрів державам-членам про молодіжну роботу:

Молодіжна робота – широке поняття, що охоплює низку заходів соціального, культурного, освітнього, екологічного та/або політичного характеру, які здійснюються молодими людьми, з ними та для них у групах чи індивідуально. Молодіжну роботу виконують оплачувані молодіжні працівники, працівниці та ті, хто не отримують оплати. Вона ґрунтується на неформальних та інформальних навчальних процесах, що орієнтовані на молодих людей і добровільну участь. Молодіжна робота – це насамперед соціальна практика, робота з молодими людьми та суспільствами, у яких вони проживають, сприяння активній участі молодих людей та їх включенню в громади й процеси ухвалення рішень.

Спеціальним типом молодіжної роботи є заходи з неформальної освіти в молодіжних центрах зі Знаком якості.

Молодіжні центри, які отримали Знак якості

Країна	Молодіжні центри	Отримано Знак якості
Бельгія	Молодіжний центр Destelheide www.destelheide.be	2016
Бельгія	Молодіжний центр De Hoge Rielen www.dehogerielen.be	2020
Болгарія	Молодіжний центр у Старій Загорі www.helpyouth-starazagora.com	2017
Болгарія	Молодіжний центр у Пловдиві www.youthcentre.plovdiv.bg	2018
Фінляндія	Молодіжний центр Villa Elba www.villaelba.fi	2014
Фінляндія	Молодіжний центр Marttinen www.marttinen.fi	2019
Німеччина	Фундація wannseeFORUM www.wannseeforum.de	2019
Ірландія	Молодіжний центр EurÓg у Кілларні www.kdys.ie	2017
Люксембург	Молодіжний центр Marienthal www.marienthal.snj.lu	2018
Португалія	Лісабонський молодіжний центр www.cjl.ipdj.pt	2015
Румунія	Молодіжний будинок у Тімішоарі (FITT) www.fitt.ro	2016
Сербія	Екоцентр Радуловацького www.ekoloskicentar.org	2015
Словенія	Молодіжний центр у Брежице www.mc-brezice.si	2013
Іспанія	Європейсько-латиноамериканський молодіжний центр www.ceulaj.injuve.es	2016

Сприяння цінностям, молодіжній політиці та стандартам молодіжної роботи Ради Європи на теренах Європи

Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів дає можливість центрам, які мають структуровані відносини з органами державної влади, користуватися підходом Ради Європи до молодіжної роботи та політики. Він пропонує молодіжним організаціям-резидентам систему, у межах якої можна у власному темпі розвивати якість своїх пропозицій для молодих людей і молодіжного сектора.

У цій брошурі описано спільне розуміння цінностей, які відстоюють молодіжні центри зі Знаком якості, названо такі цінності, перелічено очікувані результати та визначено їхній потенційний вплив на суспільство. Описано функції цих молодіжних центрів та їхній внесок у молодіжну роботу. Ініціатива «Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів» є частиною міжурядової програми співробітництва молодіжного сектора Ради Європи.

МОЛОДЬ ЗА
ДЕМОКРАТІЮ
В УКРАЇНІ

Переклад і публікацію українською мовою здійснено в межах діяльності Проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 рр.

<https://go.coe.int/Wmua9>

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 47 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованого на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції в державах-членах.

Council of Europe Publishing
<http://book.coe.int>
www.coe.int/youth

